

MC-122

May-2023

B.Ed., Sem.-II**A-04 : Learning and Teaching****Time : 2:30 Hours]****[Max. Marks : 70**

1. નીચે આપેલ પ્રશ્ન સમૂહમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો :

14

- (A) અધ્યયનની વ્યાખ્યા આપી, અધ્યયનની નીપજ સમજાવો.
 (B) વ્યક્તિના અધ્યયન પર અસર કરતી સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક ઘટકોની અસરો જણાવો.

અથવા

- (A) સ્વાધ્યાય અભિગમ એટલે શું ? તેના લાભ અને મર્યાદાઓ જણાવો.
 (B) બહુસાંવેદનિક અધ્યયનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, તેના લાભ અને મર્યાદાઓ જણાવો.

2. નીચે આપેલ પ્રશ્ન સમૂહમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો :

14

- (A) પ્રયત્ન અને ભૂલ દ્વારા અધ્યયનના નિયમો જણાવો.
 (B) અધ્યયનના સિદ્ધાંતો જણાવી, પાવલોવનો શાસ્ત્રીય અભિસંધાન અધ્યયન સિદ્ધાંત સવિસ્તાર સમજાવો.

અથવા

- (A) અધ્યયન સંક્રમણ એટલે શું ? અધ્યયન સંક્રમણના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો.
 (B) મેસ્લોનો માનવપ્રેરણાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

3. નીચે આપેલ પ્રશ્ન સમૂહમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો :

14

- (A) શિક્ષકો માટે વ્યાવસાયિક નીતિમત્તા સ્પષ્ટ કરો.
 (B) અધ્યાપનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, અધ્યાપન સૂત્રોનું મહત્વ જણાવો.

અથવા

- (A) વર્ગવ્યવહાર એટલે શું ? પ્રો. નેડ ફ્લેનડર્સે સૂચવેલા વર્ગવ્યવહારના ઘટકો સમજાવો.
 (B) કોઈપણ બે અધ્યાપન સૂત્રો ઉદાહરણ વડે સ્પષ્ટ કરો.

4. નીચે આપેલ પ્રશ્ન સમૂહમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો :

14

(A) શિક્ષણ પ્રતિમાન એટલે શું ? શિક્ષણ પ્રતિમાનની ઉપયોગિતા સ્પષ્ટ કરો.

(B) શિક્ષણ પ્રતિમાનના આધારભૂત તત્વો સમજાવો.

અથવા

(A) સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાન એટલે શું ? સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાનના સોપાનો સમજાવો.

(B) પૂછપરછ શોધ તાલીમ પ્રતિમાન એટલે શું ? પૂછપરછ શોધ તાલીમ પ્રતિમાનના સોપાનો સમજાવો.

5. નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

14

(1) અધ્યયનની કોઈપણ બે લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

(2) CALનું પૂરું નામ લખો.

(3) સ્મૃતિ વધારવાના કોઈપણ બે ઉપાયો જણાવો.

(4) શાસ્ત્રીય અભિસંધાન અને કારક અભિસંધાન વચ્ચેના તફાવતના બે મુદ્દા લખો.

(5) આંતરસૂઝ દ્વારા અધ્યયનનો વર્ગખંડમાં કઈ રીતે ઉપયોગ કરશો ?

(6) નકારાત્મક પ્રેરણાના બે ઉદાહરણ આપો.

(7) અધ્યાપન એક વ્યવસાય તરીકે સમજાવો.

(8) 'કેળવણી એ ત્રિધ્રુવી પ્રક્રિયા છે.' – સમજાવો.

(9) વર્ગ વ્યવહાર વિશ્લેષણની બે મર્યાદાઓ લખો.

(10) સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાનના બે લાભ જણાવો.

(11) એડવાન્સ ઓર્ગેનાઈઝર મોડલમાં શિક્ષકની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

(12) પૂછપરછ શોધ તાલીમ પ્રતિમાનના બે ઉદ્દેશો જણાવો.

Seat No. : _____

MC-122

May-2023

B.Ed., Sem.-II

A-04 : Learning and Teaching

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer any **one** set of questions given below :

14

(A) Give the definition of Learning, explain the Learning outcome.

(B) State the social and cultural factors affecting on the learning of an individual.

OR

(A) What is Self-learning approach ? State its merits and demerits.

(B) What is Multisensory learning ? State its merits and demerits.

2. Answer any **one** set of questions given below :

14

(A) Give the laws of Learning by Trial and Error.

(B) State the theories of Learning, explain in detail Pavlov's Classical Conditioning Learning theory.

OR

(A) What is transfer of Learning ? Explain various types of transfer of Learning.

(B) Explain Maslow's principle of Human Motivation.

3. Answer any **one** set of questions given below :

14

(A) Clarify the Professional ethics for teachers.

(B) Clarify the concept of Teaching, state the importance of Maxims of Teaching.

OR

(A) What is Classroom interaction ? Explain the components of Classroom interaction given by prof. Ned Flanders.

(B) Clarify any two Maxims of Teaching with example.

4. Answer any **one** set of questions given below :

14

(A) What is Model of Teaching ? Clarify the uses of Model of Teaching.

(B) Explain the Fundamental elements of Model of Teaching.

OR

(A) What is Concept Attainment Model ? Explain the steps of Concept Attainment Model.

(B) What is Inquiry Training Model ? Explain the steps of Inquiry Training Model.

5. Answer in short any of seven questions from given below :

- (1) State any two characteristics of Learning.
- (2) Write the full form of CAL.
- (3) State any two Remedies to develop the Memory.
- (4) Write two point of difference between Classical conditioning and Instrumental conditioning.
- (5) How will you use the theory of Insightful learning in classroom ?
- (6) Give two examples of Negative Motivation.
- (7) Teaching as a Profession – Explain.
- (8) 'Education is tripolar process' – Explain.
- (9) Write two limitations of Classroom Interaction analysis.
- (10) State two merits of Concept Attainment Model.
- (11) Clarify the role of a teacher in Advance Organizer Model.
- (12) State two Aims of Inquiry Training Model.